

เปลือกทุเรียน

เพื่อสวนยางพารา

ทีมร่วมใจพัฒนา

ในฤดูร้อน ผลไม้ไทยต่างให้ผลผลิตโดยพร้อมเพรียงกัน ทั้งเงาะ มังคุด มะม่วง รวมถึง ทุเรียนด้วย แต่ดูเหมือนว่าทุเรียนจะต้องใช้พื้นที่ในการจัดเก็บขยะที่เหลือจากบริโภคมากที่สุด ทุเรียนผลใหญ่แต่ด้านในมีเนื้อบริโภคไม่ถึงครึ่ง “เปลือกทุเรียน” ที่เหลือกลายเป็นขยะที่สร้างกลิ่นเหม็นได้ทีเดียวหากจัดเก็บไม่ถูกต้อง น่าดีใจว่าปัญหาขยะทุเรียนกำลังจะหมดไป เมื่อมีกลุ่มนักศึกษาจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (มสด.) นำขยะจากเปลือกทุเรียนมาเป็นอุปกรณ์ใช้งานในสวนยางพาราได้สำเร็จ

โครงการต้นกล้าสีขาว ของ ธนาคาร

กรุงเทพ ได้จัดประกวดแผนงานจัดการธุรกิจ ในนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั่วประเทศ ภายใต้แนวคิดตามแนวพระราชดำริเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการ โดยเริ่มประกวดมาตั้งแต่ปี 2550 ด้วยความร่วมมือจาก มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับปี 2553 การประกวดได้เสร็จสิ้นไปแล้ว แต่กว่า 40 โครงการจากผลงานนักศึกษา มีไอเดีย และแนวคิดที่สามารถนำไปต่อยอดพัฒนา และส่งเสริมอาชีพให้กับชุมชนได้อย่างแท้จริง

จอกยางพารา

นักศึกษาจาก มสส.จาก ทีมร่วมใจพัฒนา ประกอบด้วย ปิยพงศ์ ไทรแก้ว, กัลยา คะเนย์, ชนะพล มณีนรัตน์, ศุภฤกษ์ มาลัยมาศย์, วชิรพงษ์ ฝอยทอง และ อาจารย์นิศานาถ มั่งศิริ ที่ปรึกษา ได้ส่ง โครงการเลือกทุเรียนเพื่อสวนยางพารา เข้าประกวด

วชิรพงษ์สมาชิกของทีมร่วมใจพัฒนาเล่า ถึงที่มาของไอเดียนี้ว่า เริ่มต้นจากการเดิน เข้าไปในตลาด เห็นขยะจากเปลือกทุเรียน จำนวนมาก ซึ่งไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างใด นอกจากนำไปทิ้งรวมกับขยะอื่น ประกอบกับ ได้พูดคุยกับเพื่อนที่อยู่ในภาคใต้ที่ทางบ้านมี อาชีพทำสวนยางพารา ทราบว่าเกษตรกร ต้องใช้จอกยางพาราด้วยรับน้ำยางพารา หรือ คนใต้เรียกว่า "จอกยาง" จำนวนมาก ซึ่ง

แต่ละปีต้องเปลี่ยนเพราะหมดอายุการใช้งาน ซึ่งวัสดุที่ทำจอกยางพารามีทั้งพลาสติกและ เซรามิค อุปกรณ์อย่างหลังนี้มักจะถูกแตกเสียหายบ่อย ส่วนจอกยางพาราพลาสติกเมื่อใช้ ไปนานวันเข้าจะบรรจุน้ำยางได้น้อยลง เพราะเศษน้ำยางที่ไหลในแต่ละวันเข้าไป เคลือบจนจอกหนาขึ้น

วิธีการขจัดปัญหาเปลือกทุเรียน ทีม ร่วมใจพัฒนานำเปลือกทุเรียนมาแปรรูปเป็น จอกยาง ด้วยการโดยนำเปลือกทุเรียนสดมา หั่นแล้วบดให้ละเอียดผสมกับปูนปลาสเตอร์ แล้วเทลงในแม่แบบจนเต็มแล้วอัด จากนั้น นำไปตากประมาณ 2 วัน ชั้นคอนต่อมา นำ จอกยางมาพ่นน้ำยาเคลือบเพื่อความแข็งแรงทนทาน โดยปริมาณเปลือกทุเรียนสด (อายุไม่เกิน 3 วัน) จะได้แม่แบบ 2 อัน (ขนาดบรรจุ 850 มิลลิเมตร) ใช้ ปูนปลาสเตอร์ในปริมาณ 100 กรัม

เมื่อเริ่มต้นโครงการได้เก็บข้อมูลพบว่า จอกยางเป็นอุปกรณ์ที่มีความจำเป็นต่อ กระบวนการเก็บเกี่ยวยางพาราอย่างมาก ปัจจุบันมีปริมาณการใช้ถ้วยรับน้ำยางพารา เมื่อคิดตามพื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศ 12.6 ล้านไร่ เฉลี่ยชาวสวนยางจะปลูกได้ 70 ต้น ต่อพื้นที่เพาะปลูก 1 ไร่ คาดว่ามีความ ต้องการใช้จอกยางไม่ต่ำกว่า 850 ล้านใบ อีกทั้งมีแนวโน้มว่าจะใช้ในปริมาณที่สูงขึ้น เพราะพื้นที่การปลูกยางพาราขยายตัวสู่ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ เพราะ ยางมีราคาดี

ปัจจุบัน จอกยางที่ทำจากเซรามิคที่ ชาวสวนใช้มีราคาจำหน่ายใบละ 7 บาท และ จอกยางพลาสติกใบละ 3 บาท แต่มีน้ำหนัก เบา ทำให้ปลิวลมระหว่างที่แขวนไว้กับต้น มีอายุการใช้งานสั้นเพียง 2 ปี อีกทั้งเมื่อเสื่อมสภาพจะกลายเป็นขยะพลาสติก สร้างภาระ ให้กับชาวสวนยางพารา สำหรับจอกยางจาก เปลือกทุเรียนราคาถูกกว่าจอกยางพลาสติก คราคาดต้นทุนอยู่ที่ 1 บาทต่อชิ้น

ชนะพลหนึ่งในสมาชิกของทีมให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า สำหรับจุดเด่นของจอกยางจาก เปลือกทุเรียนเมื่อเทียบกับวัสดุที่ใช้อยู่เดิมคือ

ขยะเปลือกทุเรียน

น้ำหนักเบา (350 กรัมต่อชิ้น) ใช้งานได้ ยาวนาน ภายในเคลือบมันเงาทำให้กวาดน้ำ ยางได้ง่าย และทำให้ขี้นกไม่ติดกันและปอก ด้วย ผิวด้านนอกหยาบไม่หลุดมือง่าย กันด้วย กลมมน ซึ่งการผลิตยังคงคำนึงถึงองศาของการ กวาดน้ำยางได้โดยง่าย สามารถตั้งพื้น และ ซ้อนกันได้ ตกไม่แตกแม้จะหล่นลงบนพื้น คอนกรีต ใช้เวลาผลิตได้เร็วเฉลี่ยแล้ว 30-50 ใบต่อวัน และมีสีชาวมองเห็นได้ง่ายในเวลา กลางคืน

จอกยางที่มีส่วนผสมของเปลือกทุเรียนยัง ประยุกต์มาใช้เป็นกระถางเพาะชำกล้ายาง พาราได้ด้วย ด้วยคุณสมบัติที่เด่นคือ มีน้ำ หนัก 380 กรัมต่อชิ้น ปลูกลงดินได้ เพราะ กระถางจะย่อยสลายลงไปในดิน และยังเป็น ปุ๋ยให้กับต้นไม้ได้ในตัว วิธีการเพาะเมล็ดยาง พาราลงกระถางที่ย่อยสลายได้ ช่วยทำให้ราก แก้วของต้นยางแข็งแรง เพราะสามารถซอม ไชลงในดินได้เลย

กัลยาผู้หญิงคนเดียวของทีม ที่ทางบ้านมี อาชีพทำสวนยางจนกลายเป็นไอเดีย ทุเรียนเพื่อยางพาราของเพื่อนๆ บอกถึงข้อดี ของแนวคิดนี้ว่า ผลิตกันเพื่อเสานี้จะช่วยลด ค่าใช้จ่ายของชาวบ้าน เพราะใช้วัสดุในท้อง ถิ่นและยังสร้างอาชีพเสริมให้กับชาวบ้าน

กระถางเพาะชำกล้ายางพารา

หากมีการนำไปต่อยอด ขณะนี้โครงการของ เธอได้ขยายผลด้วยการไปทดลองใช้จอกยาง พาราจากเปลือกทุเรียนในกลุ่มชุมชนบ้าน คลองขันท ต.กะเปียด อ.ฉวาง จ.นครศรีธรรมราช อันเป็นบ้านเกิดของเธอ

"ชาวบ้านแถวบ้านจะปลูกต้นยางครอบ ครว้จะไม่ต่ำกว่า 1,000 ต้น เรากำลังเสนอ โครงการนี้ ซึ่งชาวบ้านสนใจจะทำในรูปแบบ สหกรณ์ กำลังอยู่ในขั้นตอนเจรจา โครงการนี้ ต้องทำหน้าร้อน เพราะเป็นช่วงที่ทุเรียนออก ซึ่งแต่ละบ้านมีต้นทุเรียนอยู่แล้ว และบาง อำเภอใน จ.นครศรีธรรมราช มีทุเรียนออก 2 ฤดู คือ ที่ อ.ลานสกา เห็นว่าเป็นโอกาสกว่า หมู่บ้านอื่น" กัลยาบอกถึงผลสำเร็จของ โครงการ ที่ถึงแม้จะเป็นแค่แผนงานของนัก ศึกษาก็ตามแต่ชาวบ้านก็ยอมรับ

ระหว่างการทำโครงการ ทั้งการจัดเก็บ ข้อมูล และการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับ ชาวบ้าน มีเวลาไม่มากนัก พอๆ กับงบประมาณที่ทางโครงการให้ที่มีอยู่อย่างจำกัด ประกอบกับในช่วงทำโครงการอยู่ในช่วงหน้า ฝนที่ทุเรียนยังไม่ออกผล แต่ไอเดียเล็กๆ จาก กลุ่มนักศึกษาไม่ก็คน ตอบโจทย์ในหลายๆ เรื่อง ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม การลดค่าใช้จ่าย เพิ่มรายได้ และใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นก่อให้เกิด ความยั่งยืน สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ในหลักการที่ว่ามีเหตุผล และมี ภูมิคุ้มกัน สะท้อนให้เห็นว่าโครงการ "กรุง ไทย ต้นกล้าสีขาว" ได้สร้างประโยชน์ให้กับ สังคมในระยะยาว ในการสร้างทุนทางปัญญา ให้กับนิสิต-นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา สามารถนำความรู้ประสบการณ์ และทัศนคติ ที่ได้รับจากโครงการไปปรับใช้ในชีวิตจริงใน การประกอบอาชีพ

นอกจากนิสิต-นักศึกษาจะได้รับความรู้ และข้อคิดด้านจริยธรรมธุรกิจแล้ว ยังได้ฝึก การคิดวิเคราะห์ และปฏิบัติเชิงจริยธรรม เสมือนเป็นการปลูกเพาะต้นกล้าจริยธรรม ให้เติบโตงอกงามอย่างยั่งยืนในสังคมไทย ต่อไป